

Hromnice

Kraj: Plzeňský

Správní obvod: Nýřany

Nadmořská výška: 350 m n. m.

Počet obyvatel: 1 325

Adresa URL: www.hromnice.cz

Okres: Plzeň-sever

GPS souřadnice: 49.849068N, 13.441460E

První pís. zmínka: 1180 (844 let)

PSČ: 330 11

Okolí a příroda Hromnice

Vsí protéká říčka Třemošná, do které se zleva vlévá Býkovský potok též nazýván

Hromnickým potokem. Hromnice nabízí svým návštěvníkům krásnou okolní přírodu, zejména pak ojedinělé Červené jezírko.

Hromnické jezírko (nebo též Červené jezírko) je přírodní památka u Hromnice nedaleko

Třemošné. Jezírko o šířce 130 m, délce 190 m a hloubce až 18 m vzniklo 60 m pod úrovní okolního terénu závalem odvodňovací štoly krátce po zastavení těžby břidlice.

Voda jezírka je slabým roztokem kyseliny sírové, je proto sterilní a bez života. Sloučeniny železa dodávají jezírku červenou barvu.

V okolí jezírka jsou šedé haldy, severní a jižní stěna jezera jsou zajímavé pro biology jako extrémní stanoviště. Roku 1975 bylo jezírko s okolím na ploše 12,2 ha vyhlášeno přírodní památkou.

Jezírko je památkou na těžbu břidlice, která je zmiňována již roku 1578. Od středověku sloužila břidlice k výrobě kamence, který byl používán jako bělidlo v textilní výrobě. Na začátku 19. století byla objevena možnost z hromnické břidlice získávat dýmavou kyselinu sírovou, lidově zvanou vitriol a v chemickém průmyslu také oleum.

Od roku 1807 se naplno rozjela výroba olea pod vedením podnikatele J. Davida Starcka, který hlubinnou těžbu nahradil povrchovým lomem. Oleum bylo získáváno drcením vytěžené břidlice na několik centimetrů velké kousky, které byly složeny na 7-20 m vysokých haldách stojících na nepropustném jílovém podkladu. Haldy byly pro urychlení zvětrávání kropeny vodou přiváděnou z lesa Veselce. Voda obsahující síran železitý a hlinitý byla zachytávána do kádí, zbytek se páčil v pecích. Náročný postup se však vyplácel - dýmavá kyselina sírová v té době byla jediným známým rozpouštědlem rostlinného barviva indiga a hromnická výroba byla jediná na světě, na zdejší výrobě byl závislý anglický i německý průmysl. Oleum bylo také používáno k výrobě fosforu a k čištění minerálních olejů. V Anglii však objevili levnější syntetický způsob výroby olea a hromnická výroba začala upadat, až v roce 1896 těžba skončila.

Několikrát se během 20. století se uvažovalo, že by opuštěný prostor jezírka posloužil pro skládka odpadu.

